

FYNSKE AARBØGER

UDGIVET AF
HISTORISK SAMFUND FOR FYNS STIFT

I

ODENSE 1939

SKRIFTUDVALG

Landsarkivar *Hatt*, Landsarkivet, Odense.

Førstelærer *H. C. Frydendahl*, Krarup pr. Espe.

Friskolelærer *Anton Mikkelsen*, Søllinge pr. Pederstrup.

Museumsassistent, cand. mag. *Svend Larsen*, Odense.

Manuskripter, der ønskes optaget i Aarbogen, bedes sendt til Landsarkivar *Hatt*, til hvem ogsaa Henvendelser i redaktionelle Anliggender samt Aarbøger og Tidsskrifter sendes.

Paa Omslag og Titelblad er gengivet det ældste bevarede fynske Bispesegl (efter Henry Petersen: Danske gejstlige Sigiller fra Middelalderen, Tavle XXIX Fig. 518). Seglet bærer Indskriften: SIGILLUM IACOBI DEI GRACIA OTHINIENSIS EPISCOPI (Jacob, af Guds Naade Biskop i Odense, hans Segl). Jacob var Biskop over Odense Stift 1247—52. Seglbilledet viser Bispen siddende med Krumstav i venstre Haand og højre Haand oprakt til Velsignelse.

Hermed udsendes Aargang I af „Fynske Aarbøger“. Af dens Indhold udgøres omtrent Halvdelen af to Afhandlinger om Faaborg Kirke og Kirkeinventar, udarbejdede af Kunsthistorikerne Dr. phil. Vilh. Lorenzen og Direktør V. Thorlacius-Ussing paa Foranledning af Faaborg Menighedsraad, der i Anledning af Kirkens 400 Aars Jubilæum som Sognekirke i Juli 1939 har udsendt de to Afhandlinger i Særtryk.

Som Følge af dette Samarbejde med Faaborg Menighedsraad udsendes denne Aarbog om Sommeren. Den næste Aarbog vil antagelig udkomme i Januar 1940, og man vil i det hele taget tilstræbe for Fremtiden at faa Aarbogen ud i Begyndelsen af Aaret.

Det er Hensigten at lade Aargang I—III udgøre eet Bind, med fortløbende Paginering. Med Aargang III vil da følge et fælles Bindtitelblad samt Indholdsfortegnelse og Register.

Som det vil ses, er Foreningsmeddelelserne trykt paa et særligt Ark og med særlig Paginering; ved Indbindingen vil de saaledes om ønskes kunne tages ud eller anbringes samlet sidst i Bindet.

Ved en beklagelig Fejltagelse er under Billederne af Faaborg Kirke S. 38, 53, 55, 57, 60, 61 og 63 Fotografens Navn angivet som Mathiesen; i Virkeligheden er Billederne taget af den kendte Faaborg-Fotograf, Maleren M. Mikkelsen.

SKRIFTUDVALGET

INDHOLD

	Side
Professor, Dr. phil. <i>Knud Fabricius</i> : Fyn i Historien og Fyns Historikere	5
Apoteker <i>P. Helweg Mikkelsen</i> : Sarupfundet. Undersøgelse af en stensat Grav fra yngre Bronzealder	16
Lektor, Dr. phil. <i>Vilh. Lorenzen</i> : Faaborg Kirke gennem Tiderne	38
Direktør <i>V. Thorlacius-Ussing</i> : Faaborg Kirkes Inventar fra Kirkens første Tid til vore Dage	82
Mag. art. <i>Sigvard Skov</i> : Johan Friis's Vægterhorn fra 1551 ..	124
Fhv. Politimester <i>V. Woll</i> : Nogle Oplysninger om de otte første evangeliske Sognepræster i Flødstrup-Ullerslev Pastorat	127
<i>Samme</i> : Erindringer fra Kerteminde i Tiden 1860—80, af Johannes Frederik Klein	132
Cand. theol. <i>Søren Lassen</i> : Barndomserindringer fra Selleberg i 1870'erne. I	140
Pastor emer. <i>J. Chr. Clausen</i> : Thøger Dissing (1864—1938). Nogle Mindeord.	169
Pastor emer. <i>A. R. Idum</i> : Et Spørgsmaal vedrørende Navngivning og Navneforandring for Gaarde eller for nyoprettede Bebyggelser	174
Foreningsmeddelelser	I

REPRÆSENTANTSKABETS MEDLEMMER

Behrendt, Chr., Branddirektør, Middelfart.
 Berner Schilden Holsten, H., Lensbaron, Langesø.
 Brandt, H., cand. pharm., Faaborg.
 Clausen, J. Chr., Pastor emer., Korinth.
 Dela, H., Landsretssagfører, Bogense.
 Dinesen, A., Gaardejer, Bukkerup pr. Glamsbjerg.
 Frederiksen, Svend, Gaardejer, Aasum pr. Odense.
 Frydendahl, H. C., Førstelærer, Redaktør, Krarup pr. Espe.
 Hansen, Chr., Gaardejer, Aarslev.
 Hansen, Chr., Forpagter, Østrup pr. Otterup.
 Hansen, Philip, Dyrslæge, Knarreborg.
 Hatt, H., Landsarkivar, Odense.
 Holck, J., Bibliotekar, Assens.
 Høirup, J., Skoleinspektør, Nyborg.
 Jensen, Rasmus, Rentier, Trunderup pr. Kværndrup.
 Larsen, L., statsaut. Revisor, Odense.
 Larsen, Svend, Museumsassistent, cand. mag., Odense.
 Marcussen, Ove, Kommunalærer, Museumsinspektør, Svendborg.
 Mikkelsen, Anton, Friskolelærer, Søllinge pr. Pederstrup.
 Møller, B., Læge, Tryggelev.
 Neergaard, P. J. de, Godsejer, fhv. Apoteker, Odense.
 Olsen, P. R., Lærer, Salby-Torup pr. Mesinge.
 Priisholm, K., Statshusmand, Gyldenmose (Taasinge) pr. Svendborg.
 Sandager, Albert, Gaardejer, Sandager pr. Ærøskøbing.

FORRETNINGSUDVALGET

Lensbaron Berner Schilden Holsten, Langesø, Formand.
 Skoleinspektør Høirup, Nyborg, Næstformand.
 Revisor L. Larsen, Odense, Kasserer.
 Landsarkivar Hatt, Odense, Sekretær.
 Lærer H. C. Frydendahl, Krarup pr. Espe.
 Museumsassistent Svend Larsen, Odense.
 Friskolelærer A. Mikkelsen, Søllinge
 pr. Pederstrup.

} Medlemmer af
 Skriftudvalget.

LOVE

FOR

HISTORISK SAMFUND FOR FYNS STIFT

(vedtaget paa den konstituerende Generalforsamling
den 10. Januar 1939)

§ 1.

Samfundet er en Sammenslutning af de historiske Samfund for Odense-Assens og Svendborg Amter. Formaålet er at vække og nære den historiske Interesse og at fremme Studiet af den fynske Øgruppes Historie.

§ 2.

Dette Formaal søges naaet:

1. Ved Udgivelse af Arbejder vedrørende den fynske Øgruppes Historie, navnlig af et Aarsskrift, kaldet „Fynske Aarbøger“.
2. Ved Afholdelse af Møder, med Foredrag fortrinsvis om Emner fra Landsdelens Historie, og ved Udflugter til historisk interessante Egne og Steder.

§ 3.

Medlem kan enhver blive ved skriftlig eller mundtlig Henvendelse til et Medlem af Repræsentantskabet eller en af Tillidsmændene. Aarsbidraget er for Tiden 3 Kr., som opkræves ved Udsendelsen af Aarsskriftet sammen med Udsendelsesomkostningerne. Ændring af Aarsbidragets Størrelse og af Opkrævningsmaaden kan ske efter Repræsentantskabets Beslutning. Udmeldelse maa ske til Kassereren inden hvert Aars 1. Januar.

§ 4.

Styrelsen bestaar af Repræsentantskabet og Forretningsudvalget. Som Medlemmer af *Repræsentantskabet* indtræder i første Omgang samtlige Medlemmer af de to Amtssamfunds Bestyrelser, i alt 24. Repræsentanterne vælges paa 3 Aar, saaledes at der hvert Aar afgaar en Trediedel, de første to Gange ifølge Lodtrækning. Ved fremtidige Valg, der finder Sted paa Aarsmødet, skal der tilstræbes en passende Fordeling af Mandaterne mellem de to Amter og mellem Land og By.

VI

For at muliggøre en hensigtsmæssig Repræsentation for de forskellige Herreder og Byer kan Antallet af Repræsentanter forøges udover de oprindelige 24.

Repræsentantskabet vælger hvert Aar, umiddelbart efter Aarsmødet, af sin Midte et *Forretningsudvalg*, bestaaende af Formand, Næstformand, Kasserer og Sekretær samt yderligere tre Medlemmer. Formanden og Næstformanden skal være hjemmehørende i hver sit Amt. Forretningsudvalget vælger et Skriftudvalg, bestaaende af to Medlemmer fra hvert af de to Amter. Forretningsudvalget kan udpege *Tillidsmænd* i de enkelte Sogne.

§ 5.

Aarsmødet afholdes i Aarets første Kvartal. Her aflægges Beretning om Virksomheden, og det reviderede Regnskab forelægges, ligesom der foretages Valg af Repræsentanter og to Revisorer.

Regnskabsaaret gaar fra 1. Januar til 31. December.

§ 6.

Aarsmødet bekendtgøres forud efter Forretningsudvalgets Skøn. Forslag, der ønskes behandlede, indsendes til Formanden inden 1. Januar. Lovændringer kan kun vedtages paa Aarsmødet (eller paa en ekstraordinær Generalforsamling), naar $\frac{3}{4}$ af de mødte Medlemmer stemmer derfor.

§ 7.

Til Samfundets Ophævelse kræves Vedtagelse paa to Generalforsamlinger, afholdt med mindst 14 Dages Mellemlum, og at $\frac{3}{4}$ af de mødte paa hver af disse stemmer derfor. Tillige træffes Bestemmelse om Formuens Anvendelse.

REGNSKAB

FOR SVENDBORG AMTS HISTORISKE SAMFUND

I. JULI 1937—31. AUGUST 1938

	Kr. Ø.	Kr. Ø.
<i>INDTÆGT</i>		
Kassebeholdning	23 21	
Medlemsbidrag og Portogodtgørelse.....	1.362 50	
Statstilskud for Finansaaret 1937—38.....	155 00	
Tilskud fra Fyns Stifts Kommunefond.....	200 00	
Salg af ældre Skrifter	56 90	
Indvundne Renter	1 58	
<i>UDGIFT</i>		
C. Schönemanns Bogtrykkeri à Konto		1.085 15
Honorar for Bidrag til Aarbogen 1937.....		240 00
Porto ved Udsendelse af Aarbogen.....		236 00
Rundskrivelse og Porto.....		51 33
Lokale til Generalforsamling		10 00
Dansk historisk Fællesforening		24 00
6 Billeder til Aarbogen.....		18 00
Blanketter og løbende Udgifter.....		51 29
Ekspedition af Aarbogen		50 00
Kassebeholdning at overføre.....		33 42
	1.799 19	1.799 19

„Birkely“, Vejstrup, den 31. August 1938.

THØGER DISSING

Regnskabet eftersat og godkendt.

Oure, den 18. Januar 1939.

L. FAURBY STENGAARD

HISTORISK SAMFUND FOR ODENSE OG ASSENS AMTER

REGNSKAB FOR 1938

		Kr. Ø.	Kr. Ø.
Overført Underskud fra forrige Aar			432 22
Tilskud fra Staten		155 00	
Indvundne Renter		141 15	
Salg af Aarbøger		210 45	
<i>Kontingenter:</i>			
	Kr. Ø.	Kr. Ø.	
1 Medlem	à 40 00	40 00	
3 Medlemmer	à 10 55	31 65	
3 —	à 5 55	16 65	
561 —	à 3 55	1.991 55	
355 —	à 3 00	1.065 00	
22 —	à 2 05	45 10	
<hr/>			
945 Medlemmer		3.189 95	
Trykning af Aarbog			2.210 21
Porto og Fragt			474 42
Forfatterhonorar			349 00
Dansk historisk Fællesforening			63 98
Diverse Udgifter			482 47
<i>Underskud:</i>			
Gæld til Trykkeriet		500 00	
÷ Beholdning		184 25	
<hr/>			
		315 75	
<hr/>			
		4.012 30	4.012 30
<hr/>			

Desuden ejer Samfundet 3.000 Kr. Kreditforeningsobligationer.

Odense, den 7. Januar 1939.

L. LARSEN

Ovenstaaende Regnskab er fundet i Overensstemmelse med Bøgerne. Alle Bilagene var til Stede.

3.000 Kr. Kreditforeningsobligationer er os foreviste. Kassebeholdningen var til Stede.

Odense, den 9. Januar 1939.

O. F. JEPSEN

H. JOHANSEN

Ved Sammenslutningen af de to fynske historiske Amtssamfund havde disse hver for sig liggende et Oplag af ældre Aarbøger, som Bestyrelsen har besluttet at sælge billigt til Medlemmerne. Svendborg Amts Aarbøger 1910 og 1912—37 (i alt 24 Bind) sælges saaledes for 10 Kr. pr. Sæt, Odense—Assens Amters Aarbøger 1918—36 (i alt 18 Hefter) for 8 Kr. pr. Sæt (eksklusive Porto). Enkelte Hefter af disse Aargange sælges for 50 Øre pr. Stk.

★

Af Svendborg Amts Aarbøger er 1908—09 og 1911 udsolgt, og af flere af de andre er der kun et lille Restoplag. Af de udenfor Aarbogsrækken udgivne Skrifter er C. T. Høy: *Træk af Marstals Historie* udsolgt, medens C. G. Høgstrøm: *Taasinge paa Niels Juels Tid*, Ejnar Pedersen: *Friderich Bagger til Julskov* samt Bogen om *Den Reventlowske Skole i 150 Aar* sælges for 1 Kr. pr. Stk., dog kun indtil videre, da Restoplaget er meget lille. Ogsaa Albert Thomsen: *Historiske Efterretninger om Avnslev og Bovense Sogne i ældre Tid I* sælges indtil videre for 1 Kr.

★

Af Odense—Assens Amters Aarbøger er 1913—14 og 1916—17 udsolgt, 1915 og 1937—38 koster indtil videre 3 Kr. pr. Hefte og den for 1935 udgivne store Bog af L. Maaløe om *Assens Bys Historie* 5 Kr., *Jacob Madsens Visitatsbog* 2 Kr.

★

Alle nye Medlemmer, der indmelder sig i 1939, faar gratis et Eksempplar af *Jacob Madsens Visitatsbog*.

★

Indmeldelser og Bestillinger paa Aarvogssættene bedes sendt til Sekretæren, Landsarkivar *Hatt*, Landsarkivet, Odense, eller til Kassereren, statsaut. Revisor *L. Larsen*, Flakhaven I, Odense, til hvem ogsaa Adresseforandringer bedes meddelt.

★

Forfatterinden Frk. *Christine Reimer* har vist Historisk Samfund den Velvilje at tilbyde Medlemmerne det af hende udgivne store Værk *Nordfynsk Bondeliv i Mands Minde I—V* for 12 Kr., portofrit tilsendt (Bogladepriis 20 Kr.). Enkelte indbundne Eksemplarer kan faas for 20 Kr. Henvendelse bedes rettet til Landsarkivar *Hatt*, Odense.